

Amaruba ga kabiri ga Pahulu imwa' Bakorindo Indangiriro

Yaga maruba, gayerekiini ngiisi kwo Pahulu akola mu yibulanira yenyene imbere li'shengero, mu kubayereka ngiisi kwo âli kizi libuuka hi'gulu lya Kirisito, ganali mu yerekana ngiisi kwo ali Mukirisito wo'kuli.

Ganayerekiini ngiisi kwo tuli mu longa ubulangashane mu kunywana na Kirisito. Na kundu tuli mu ba nga birugu bi'bumba, haliko Rurema angaki gira umukolwa gwage mu kati kiitu.

Yaga maruba, ganganatengekwa mwe'miteeko ishatu:

Mu bigaajo 1-7, Pahulu ali mu menyeesa ngiisi kwo aholeezibwa, mu kuyakiira amaruba ga'Bakorindo ku njira ya Tiito. Anali mu yerekana ubulangashane bwe'Kihango Kihyahya.

Mu bigaajo 8-9, Pahulu ayereka Abakorindo ngiisi kwo bakwaniini ukuyusa ukukuumania ibindu, bibe ibiringiini ku kyanya agayija.

Mu bigaajo 10-13, Pahulu ali mu yibulanira imbere lya'Bakorindo, buzira kuyoboha. Ayerekana ngiisi kwo agayija ngana, buzira kutinda.

Imiziizi miguma yi'sikamiro, iri mu 2 Bakorindo 4.7-9: «Ibya Kirisito, biryagagi

bya'kamaro bweneene! Kundu kwokwo, bitutuuziri mwo nga mu birugu bi'bumba. Kwokwo, lyo'bushobozi bwage bwa'kahebuuza buyerekanwa ku bweranyange kwo bulyosiri imwa Rurema. Si butalyosiri imwitu! Twehe, kundu tuli mu humbatazibwa imbande zooshi, si tutali mu humbatala! Na kundu tuli mwe'migangaanwe, si tutali mu yihebuura! Na kundu tuli mu libuzibwa bweneene, si Rurema atali mu tujandirira! Na kundu tuli mu gomoolwa haashi, si tutali mu fwa!»

Íbiri mwo ku bwofi

- a) Indangiriro: Pahulu ayerekana ngiisi kwo aholeezibwa, na ngiisi kwo ali ndumwa (1-7)
- b) Abakirisito bakwaniini batabaale abaabo Bakirisito i Yerusaleemu (8-9)
- c) Pahulu ayerekana ngiisi kwo ali ndumwa yo'kuli (10-13)

Indangiriro

¹ Yaga maruba, galyosiri imwani, nie Pahulu. Ndi ndumwa ya Yesu Kirisito ku bulooze bwa Rurema. Twe na mwene witu wa Timoteyo, twe twamùyandikira, mwe bandu bi'shengero lya Rurema lya mu kaaya ke'Korindo, kuguma na'bandu booshi ba Rurema ba mu poroveesi ye'Hakaya.

² Daata Rurema, na Nahamwitu Yesu Kirisito, bakizi mùgashaanira! Banakizi mùheereza no'mutuula!

Pahulu aholeezibwa

³ Rurema, Yishe wa Nahamwitu Yesu Kirisito, ahuuzibwe! Mukuba, ye na daata. Ali mu kizi yuvwiranwa indengeerwa, anali mu holeezania. ⁴ Ngiisi kyanya tuli mu longa amakuba, Rurema ali mu tuholeeza. Kwokwo, nyiitu, ikyanya abandi bali mu galonga, lyo nabo tuli mu baholeeza. ⁵ Kundu tuli mu longaga amalibu mingi bweneene mu kati ka Kirisito, haliko tunali mu holeezibwa bweneene mu kati kaage. ⁶ Ikyanya tuli mu ba tukoli shengusiri, biri mu ba hi'gulu liinyu, halinde mukalonge ukuholeezibwa, munakizibwe. Mukuba, ikyanya tuli mu holeezibwa, lyo na niinyu muli mu holeera. Kyo kitumiri mugalonga ukugooyera mu malibu. Ganali gaago nyiitu tuli mu longa. ⁷ Tukoli hiiti umulangaaliro hi'gulu liinyu, gunasikamiri bweneene. Mukuba, kundu mugweti mugalibuuka kuguma na nyiitu, tuyiji kwo mughanaholeezibwa, nga kwo nyiitu tuli mu holeezibwa.

⁸ E beene witu! Tuloziizi mumenyage bwija ngiisi kwo tukalibuuka bweneene mu poroveesi ye'Haziya. Yago malibu gâli tukayiri bweneene, halinde twenyene tutangaki gagooyera mwo! Twanayami yihebuura kwo tukola tugaasiga ya'matwe giitu. ⁹ Ee! Twâli langaliiri kwo tugayitwa naaho. Bikaba kwokwo, gira lyo Rurema abe ye tugakizi yegamira, bwo ye mu zuula abafwiri. Si tutakizi yiyegamira twenyene. ¹⁰ Ku kyanya twâli kolaga imbere lyo'lufu, Rurema anatukiza. Ye tunabiisiri kwo'mulangaaliro kwo agagenderera ukutukiza. ¹¹ Na niinyu, mugweti mugatutabaala mu kutuhuunira imwa Rurema. Yago mahuuno, Rurema agagashuvya, mu kuk-

izi tulanga, halinde lya'bandu bingi bagakizi mýivuga hi'gulu liitu.

Íbikatuma Pahulu agahindula ishungi zaage

¹² Twehe, halyagagi byo tuli mu yiyuvwa kwo. Mukuba, imitima yitu igweti igatutangira ubumasi kwo tutuuziri ku njira ikwaniini imbere lya Rurema. Tutanali balyalya. Kwokwo, kwo tutuuziri mu kihugo, ne'ngingwe mu kati kiinyu. Tutali mu koleesa ubwenge bwe'kihugo. Si tulangaliiri kwo tugakizi gashaanirwa na Rurema yenyene! ¹³⁻¹⁴ Kiri na mu maruba giitu, tugweti tugamýandikira naaho amagambo go mwanga-soma, munayami gasobanukirwa. Kundu mutazi tumenya nga ngiisi kwo tuli, ndangaliiri kwo mugaki tumenya lwoshi. Kwokwo, ikyanya Nahamwitu Yesu agagaluka, lyo mulonga ukuyiyuvwa hi'gulu liitu, nga kwo nyiitu tugayiyuvwa hi'gulu liinyu.

¹⁵ Bwo nâli langaliiri kwokwo, kyanatuma ikyanya nâli riiri mu lugeezi, nanashungika kwo ngatee lenga iyo munda imwinyu, gira lyo mukalonge ukugashaanirwa ubugira kabiri.

¹⁶ Ee! Nâli shungisiri kwo ngatee lenga imwinyu, mu kugenda i Makedoniya. Na mu kugaluka, na njubi yiji lenga yo, gira mulonge ukundabaala ku lugeezi lwani lwo'kugenda i Buyahudi.

¹⁷ Aaho! Ka mutoniri kwo kushungika kwani, kwâli riiri kwa lujandi-jandi? Ka ngweti ngashungika nga bandu be'kihugo, mu kutee yemeera igambo, mbu na njubi lityogoola kwo?

¹⁸ Nga kwo Rurema alyagagi wo'kuli, kwo binali ukuli kwo tutali mu mýemeerera igambo, mbu

tunashubi rilahira. ¹⁹ Byo tukamùyigiriza, twe na Siira na Timoteyo, byâli riiri hi'gulu lya Yesu Kirisito, Mwana wa Rurema. Ne'bye'mwage, bitali byo'kuyemeerwa, mbu binashubi tyogoolwa kwo. Si biri mu ba byo'kuyemeerwa naaho! ²⁰ Ngiisi kyanya Rurema ali mu tuheereza imihango, ali mu gikwiza mu kati ka Kirisito. Kyo kitumiri tuli mu deta «Bikizi ba kwokwo» mu kati ka Yesu, halinde lyo Rurema ahuuzibwa. ²¹ Twe na niinyu, Rurema ali mu tusikanya mu kati ka Kirisito. Mukuba, keera akatutaluula, ²² anatubiika kwa'kamangu kwo tukola bandu baage, anatubiika na mwo'Mutima Mweru, ibe ngwati ya íbyâye yije.

²³ Kwokwo, íbikatuma ndakaki galukira iyo munda i Korindo, kuli hi'gulu lyo'kumùkejeerera. Ikyanya nadetaga yiryo igambo, Rurema yenyene ye kamasi kaani. ²⁴ Tataloziizi ukukizi mùkayira ku bwemeere bwinyu, munakoli busikamiri mwo. Haliko tuli mu kolera kuguma, halinde lyo mulonga ukushambaala.

2

¹ Kwokwo, nanahiga kwo ndagaki lenga iyo munda imwinyu iri kwangayiji mùjengeeza. ² Mukuba, iri nangamùjengeeza, nyandi kandi úwangaki njagalusa? ³ Kyanatuma n'gamùyandikira galya maruba. Kwokwo, mango nayija, mutayiji kengeera mwanjengeeza, munali mwe mukwaniini ukunjagalusa. Nâli riiri na'kasiisa hi'gulu liinyu, kwo twe na niinyu, tugashambaalira kuguma. ⁴ Ikyanya

n'gamùyandikira galya maruba, umutima gwani gwâli koli hanamiri. Nanâli shengusiri bweneene mu kati ke'migenge mingi. Kundu kwokwo, galya maruba gatâli riiri hi'gulu lyo'kumùjengeeza. Si gâli riiri hi'gulu lyo'kumùyereka ngiisi kwo nimùkuuziri bweneene!

Pahulu adeta kwo munabyaha akogwe

⁵ Ulya mundu, iri angabiiri akajengeezania, ndangadeta kwo nie akanjengeeza naaho. Si na niinyu mweshi, akamùjengeeza. Kundu kwokwo, ikyanya akajengeezania, kutakaba kwa lwoshi. ⁶ Keera ahaabwa ikihano na'bandu bingi mu kati kiinyu, kinakoli múkwaniini. ⁷ Na buno, mukoli kwiriiri mumúkoge, munamúholeeze, atayiji kengeera ashenguka ingingwe, halinde anahebuure lwoshi. ⁸ Ku yukwo, namùyingingaga bweneene, mumúyereke kwo muki múkuuziri!

⁹ Galya maruba, íbikatuma n'gamùyandikira go, gira lyo ndonga ukumenya ku kasiisa iri mwangakizi nzimbaha mu kati ka byoshi. ¹⁰ Kwokwo, ikyanya muli mu kogaga umundu, iri na naani keera namúkoga. Mukuba, iri hangaba hali igambo írikwaniini ukukogwa, ndi mu likoga imbere lya Kirisito hi'gulu liinyu. ¹¹ Kwokwo, lyo Shetaani atalonge ubulyo bwo'kutuhima mwo. Tuyiji-yiji ngiisi kwo ali mutebani.

Pahulu atagwana Tiito i Torowa

¹² Ikyanya n'gahika mu kaaya ke'Torowa hi'gulu lyo'kumenyeesa abandu Imyazi Miija

ya Kirisito, nanagwana Nahamwitu keera anyigulira umulyango gwo'kumúkolera. ¹³ Kuntu kwokwo, umutima gwani gutanayika mu nda. Mukuba, ndakagwana yo mwene witu wa Tiito, kyanatuma ngaseezera abandu be'yo munda, nanayami genda i Makedoniya.

Abakozi be'kihango kihyahya

¹⁴ Rurema ahuuzibwe, bwo ayamiri ali mu turongoora mu mulengo gwa Kirisito, mu kuyerekana kwo tuli bahimi. Na ku njira yitu, Rurema ali mu kwiza Imyazi Miija ya Yesu ahandu hooshi, nga muhongolo mwija. ¹⁵ Tuli mu tanga amarambe giitu imwa Rurema, ganali no'muhongolo mwija gwa Kirisito. Yugwo muhongolo guli mu yuvwikana ku njira nguma mu bakiziibwi, na ku gindi-gindi mu bateresiri. ¹⁶ Imwa ábateeresiri, tuli mu babayira nga Nakuzimu, kinatume bagaafwa. Haliko, imwa'bandu ábali mu kizibwa, tuli mu humura bwija nga kindu kigumaana, halinde nabo babe bagumaana. Aaho! Nyandi úwangahasha ukugira umukolwa mwene yugwo? ¹⁷ Abandi bingi bali mu genda bagadandaza igambo lya Rurema! Haliko twehe, nanga! Si tuli mu deta Igambo lyage buzira bulyalya mu kati ka Kirisito. Rurema yenyene ye katutuma, tunagweti tugalideta imbere lyage.

3

¹ Ka kwokwo tukwiriiri ukumúleteera amaruba go'kuyimenyeesa imwinyu, nga kwa'bandi bali mu gira? Kandi, ka twangaki

mùhuuna amaruba go'kugendi yimenyeesa mu bandi? Nanga! ² Si mwenyene mukoli yandisirwi mu mitima yitu! Na bwo mukolaga maruba giitu, abandu booshi bangagasoma, banayami menya ibiri mwo. ³ Ukukulikirana no'mukolwa gwo tukagira mu kati kiinyu, bibonekeriiri kwo muli nga maruba ágalyosiri imwa Kirisito yenyene. Gatali nga maruba ga'bandu bali mu yandika no'bwino, kandi iri ku mabuye mabaaje. Si mukoli yandisirwi mu mitima ya'bandu, ku njira yo'Mutima gwa Rurema úli mugumaana.

⁴ Na íbitumiri twangadeta kwokwo, bwo tubiisiri Rurema kwo'mulangaaliro mu kati ka Kirisito. ⁵ Ee! Umukolwa gwo tuli mu gira, tutangadeta kwo tugushobwiri twenyene. Si Rurema ye mu tushoboleesa, ⁶ ye kanatubiika tubaagage bakozi be'kihango kihyahya. Yikyo kihango, kitanakulikiriini na íbiyandisirwi mu Maaja. Mukuba, zoohe, ziri za kuleetera abandu ulufu. Si ikihango Kihyahya, kikulikiriini ne'byo'Mutima Mweru. Gwo gunali mu baleetera ubugumaana.

Tukola mwo'bulangashane bwa Rurema

⁷ Imaaja zikayandikwa mu kuhokoora amabuye, zanâli kizi leetera abandu ulufu. Kundu kwokwo, zâli riiri mwo'bulangashane bwingi bwa Rurema, halinde amalanga ga Musa ganakizi langashana. Kyanatuma Abahisiraheeri batagaahasha ukugalangiiza. Ha nyuma, yubwo bulangashane bwanafwifwitira. ⁸ Aaho! Gulya mukolwa gwo'Mutima Mweru, ka itali yo haahe kwo gwo gugaaba no'bulangashane bweneene?

⁹ Yizo maaja, kundu zâli kizi leetera abandu ikihano, haliko, zâli yijiri no'bulangashane. Aaho! Ka itali yo haahe kwe'kihango kihyahya kyo kiri no'bulangashane bwe'ngingwe, bwo kiri mu kwanania abandu imbere lya Rurema? ¹⁰⁻¹¹ Imaaja za keera, kundu zikayija no'bulangashane, haliko bwâli riiri bwa kulenga naaho. Na buno, tukoli bubwini nga ndaakibwo! Aaho! Ka itali yo haahe kwe'kihango kihyahya kigakizi ba no'bulangashane bwe'ngingwe, bwo kigayama ho! Ubwa zeene bwo buhimiri bwe-neene bulya bwa keera.

¹² Bwo tukoli hiiti yugu mulangaaliro, tukoli ba no'bukaruuke. ¹³ Tutanali nga Musa. Mukuba, yehe akabwikira amalanga gaage, mbu lya'Bahisiraheeri batakizi bona ubulangashane ubugali kwo. Bwanâli riiri bwa kufwifwitira naaho. ¹⁴ Yahoo keera, yabo Bahisiraheeri bâli yumusiizi imitima. Kiri na zeene, ku kyanya bali mu somaga amagambo ge'kihango kya keera, bakiri nga babwikiirwi no'mulondo. Batanazi gubwikuulwa. Gwangabwikuulwa naaho ku njira ya Kirisito. ¹⁵ Ee! Kiri na zeene, ikyanya bali mu soma Imaaja za Musa, imitima yabo iki bwikiirwi no'mulondo. ¹⁶ Halikago, iri umundu angabiika Nahano kwo'bwemeere, lyoki angagubwikuulwa!

¹⁷ Nahano ye Mutima. Na ngiisi ho'Mutima gwa Nahano guli, ho na'bandu bakoli shwekwirwi. ¹⁸ Kwokwo, tweshi, amalanga giitu gakola mabwikuule, tunakola mu bonekaga mwo'bulangashane bwa Nahano! Tunali mu hindulwa, halinde tumúshushe, iri tunakizi

yushuuka mwo'bulangashane bwage. Yubwo bulangashane, bulyosiri imwa Nahano, anali ye Mutima.

4

Ibiri na'kamaro, tubihiiti mu birugu bi'bumba

¹ Bwo Rurema ye katubiika mu yugu mukolwa ku lukogo lwage, tutali mu yihebuura. ² Ngiisi bya'bandi bali mu gira mu bumbishwa, binali bya kuteezania ishoni, tukabilahira lwoshi! Si twenyene, tutali balyalya, tutanali mu shobania Igambo lya Rurema. Tuli mu yigirizania ibyo'kuli ku bweranyange, halinde lyo booshi babona kwo tutuuziri bwija imbere lya Rurema.

³ Imyazi Miija yo tuli mu menyeesania, kundu ibishamiri, ibishamiri naaho imwa ábateeresiri. ⁴ Boohe, Shetaani keera ahutiisa amenge gaabo, batanayemiiri Yesu. Kundu umulengeerwe gwe'Myazi Miija gulangashiini mu kati ka Kirisito, na Kirisito ashushiini na Rurema yenyene, haliko boohe, batashobwiri ukugubona.

⁵ Ikyanya tuli mu yigiriza abandu, gutalyagagi mwazi hi'gulu liitu. Si tuli mu bayigiriza hi'gulu lya Yesu Kirisito, kwo ye Nahano, na kwo tuli bakozi biinyu hi'gulu lyage. ⁶ Rurema akadeta: «Umulengeerwe, gutanguule mu kihulu!*

* **4:6** 4.6 Ndondeko 1.3.

⁷ Ibya Kirisito, biryagagi bya'kamaro bwe-neene! Kundu kwokwo, bitutuuziri mwo nga mu birugu bi'bumba. Kwokwo, lyo'bushobozi bwage bwa'kahebuuza buyerekanwa ku bwer-anyange kwo bulyosiri imwa Rurema. Si butalyosiri imwitu!

⁸ Twehe, kundu tuli mu humbatanzibwa imbande zooshi, si tutali mu humbatala! Na kundu tuli mwe'migangaanwe, si tutali mu yihebuura!

⁹ Na kundu tuli mu libuzibwa bweneene, si Rurema atali mu tujandirira! Na kundu tuli mu gomoolwa haashi, si tutali mu fwa! ¹⁰ Mu magala giitu, tuyamiri tubetwiri mwo'lufu lwa Yesu, gira lyo'bugumaana bwage bukizi tuyerekanwa mwo. ¹¹ Ee! Kundu tukiri bagumaana, halikago tuli mu twalwa imbere lyo'lufu hi'gulu lya Yesu. Kwokwo, lya'magala giitu go'kufwa, gakizi yerekanwa mwo'bugumaana bwage. ¹² Twehe, ulufu lwo lugweti lugaakola mu kati kiitu. Si mwehe, ubugumaana bwo buli mu mukola mwo.

¹³ Tugenderiiri ukuyigiriza hi'gulu lya Yesu, bwo tubiisiri Rurema kwo'bwemeere. Biri nga kwo biyandisirwi mu Mandiko Meeru kwokuno: «N'gayemeera, kyanatuma ngaadeta.†» ¹⁴ Tuyiji kwo Rurema keera akazuula Nahamwitu Yesu mu bafwiri. Kwokwo, na nyiitu, tuyiji kwo âye tuzuule mwo mu kati ka Yesu, anatumwale na niinyu ngiisi ho atuuziri. ¹⁵ Yibyobyoshi, biryagagi hi'gulu liinyu, gira lye'migashani ya Rurema igenderere ukukwira mu bandu bingi.

† 4:13 4.13 Zaburi 116.10.

Kwokwo, akizi yivugwa bweneene, analonge mwo'bulangashane bwe'ngingwe!

Tugahaabwa amagala ga mwi'gulu

¹⁶ Ukukulikirana na yiby byoshi, tutali mu yihebuura. Kundu amagala giitu gali mu fwifwitira, haliko mu mitima yitu tuli mu girwa bahyahya ngiisi lusiku. ¹⁷ Yago malibu giitu, kitali kindu, ganali ga kulenga naaho. Go na gaago go gâye tuleetere ubulangashane bwe'myaka ne'myakuula! Ee! Ubulangashane bwitu, bwo buhimiri bweneene yago malibu gooshi. ¹⁸ Ku yukwo, tutali mu biika inzaliro ziitu ku biri mu boneka, bwo biri mu ba bya kulenga naaho. Si tuli mu zibiika ku bitali mu boneka! Mukuba, byo bigayama ho imyaka ne'myakuula!

5

¹ Yaga magala go tuki tuuziri mwo hano mu kihugo, galyagagi ngi'heema naaho. Tunayiji kwe'kyanya gagashereera, Rurema agatuheereza inyumba mwi'gulu, itanayubasirwi na'maboko ga'bandu. Haaho, ho tugatuula mwe'myaka ne'myakuula!

² Kundu kwokwo buno, tukiri mu gongeera, iri tunayifwijaga bweneene kwo tuhaabwe irya nyumba ya mwi'gulu. ³ Mukuba, ikyanya tugaaba tukoli gihaabirwi, bigaaba nga twayambikwa, tutaganaki gwanwa tuli bukondwe. ⁴ Si ikyanya tuki ryagagi mu gano magala, tukiri mu zidoherwa, tunali mu gongeera. Kutali kudeta kwo tuloziizi ukushaaga mu magala giitu, mbu tufwe. Si

ibyo tuloziizi, kwo tuyambikwe amagala ga mwi'gulu. Ee! Tuloziizi kwo gano magala ga kufwa, gamirwe na ibigayama biri bigumaana! ⁵ Byebyo, byo Rurema akatubumbira. Keera anatubiika mwo'Mutima Mweru, ibe ngwati ye'byo twâye longe.

⁶ Kwokwo, tuyamiri tukaniziizi imitima. Tuyiji kwe'kyanya tuli mu ba tukiri mu gano magala giitu, tukiri hala Iya Nahano. ⁷ Kinatume tu-tuuziri mu kubiika Rurema kwo'bwemeere. Si tutaki tuuziri ku byo tuli mu bona! ⁸ Nadetaga kwo tukoli kaniziizi imitima. Tunakoli bwini kwo bwangaba bwija tulyoke mu gano magala giitu, tugendi tuulanwa na Nahano. ⁹ Kundu kwokwo, tufitiirwi bweneene ukukizi simiisa Nahano, tuba tuki tuuziri mu gano magala, kandi iri mu gandi. ¹⁰ Tweshi, tukwiriiri tuyimange imbere Iya Kirisito, gira tutwirwe ulubaaja! Ngiisi muguma witu anahembwe ku byo âli kizi gira ikyanya âli ki tuuziri mu magala, biba biija, kandi iri bibi.

Tunywaniisibwe na Rurema

¹¹ Bwo tuyijagi kwo Nahano akwiriiri ukuyobohwa, tugweti tugayinginga abandu bweneene kwo bamúyemeere. Rurema atuyiji bwija nga ngiisi kwo tuli. Na ndangaliiri kwo na niinyu mukoli tuyiji bwija mu mitima yinyu. ¹² Kutali kudeta kwo tuloziizi ukushubi yimenyeesa imwinyu. Si tuloziizi naaho kwo tumùheereze ubulyo bwo mwangayiyuvwa mwo hi'gulu liitu. Kwokwo, iri abandu bangaba bagweti bagayihaya ku biri mu boneka ku masu, mulonge ukukizi bashuvya. Kundu kwokwo boohe, batabwini

ibiri mu mutima. ¹³ Iri twangaba nga twasireha, kulyagagi hi'gulu lya Rurema. Ne'ri amenge giitu gangaba gali magumaana, kuli hi'gulu liinyu. ¹⁴ Urukundo lwa Kirisito, lwo lugweti lugaturongoora. Mukuba, tuyemiiri kwo Kirisito akafwira abandu booshi. Na buno, booshi bakoli fwiri mu kati kaage. ¹⁵ Na ibitumiri akafwira booshi, gira ikyanya bali mu ba bakiri ho, batakizi tuula hi'gulu lyabo boonyene. Si bakizi tuula hi'gulu lya Yesu, bwo akabafwira, anazuuka.

¹⁶ Ku yukwo, ndaaye mundu ye tukiri mu bona ku bye'kihugo! Biri ukuli kwo yaho keera, twâli kizi bona Kirisito ku bye'kihugo. Haliko buno, tutakiri mu múbona kwokwo. ¹⁷ Umundu, iri angaba akoli tuuziri mu kati ka Kirisito, akola kiremwa kihyahya. Ibya keera, biri mu ba keera byalenga. Ibihyahya, byo bikola ho!

¹⁸ Yibyo bihyahya byoshi, biri mu lyoka imwa Rurema, bwo keera akayinywaniisa na nyiitu, ku njira ya Kirisito. Na nyiitu kwakundi, anatubiika ku mukolwa gwo'kukizi múnywaniisa na'bandi. ¹⁹ Na bwo Rurema keera akayinywaniisa na'bandu ku njira ya Kirisito, atakiri mu baharuurira amahube gaabo. Kwokwo, nyiitu, keera akatuheereza umukolwa gwo'kuyereka abandu ngiisi kwo banganywana bo naye.

²⁰ Tuli bandu bo Kirisito yenyene akatuma. Ne'kyanya tuli mu múyinginga, ali nga Rurema yenyene ye mu deta mu kati kiitu. Kwokwo, twamúyinginga kwi'ziina lya Kirisito, kwo munywane na Rurema! ²¹ Mukuba, uyo Kirisito, kundu ndaabyo byaha byo akakola, haliko

Rurema akamúgira abe munabyaha hi'gulu liitu. Kwokwo, tukalonge ukukwanana imbere lya Rurema mu kati kaage.

6

¹ Bwo Rurema keera akamúgashaanira, twamúyinginga bweneene, twe tuli mu kolanwa, kwo mutalekage imigashani yage ifwe ubusha. ² Rurema yenyene akadeta:

«Ku kyanya íkyâli kwaniini, n'gakuyuvwa.

Ku lwolwo lusiku, n'gakukiza, nanakutabaala.*»

Yikyo kyanya íkikwaniini, namúbwira kwo kiryagagi zeene. Ee! Ulusiku lwa zeene, lwo mwangakizibwa kwo!

Amalibu ga Pahulu mu bukozi bwage

³ Tutaloziizi kwe'mikolwa yitu iyiji kengeera yashembuulwa. Kyo kitumiri tutali mu siitazania. ⁴ Si tuli mu yerekana mu kati ka byoshi, kwo tuli bakozi ba Rurema. Ikyanya tuli mu longa amalibu, na'magoorwa, na'makuba, tuli mu gooyera bweneene. ⁵ Tuli mu himbulwa, no'kulashwa mu nyumba ze'mbohe. Tunali mu guumukirwa kwo. Tuli mu yitubanula bweneene mu kukola. Tunali mu bula iro, kiri ne'byo tugaalya. ⁶ Tuyerekiini kwo tuli bakozi ba Rurema, mu kutuula ku njira nyeeru, na mu bumenyi, na mu kuyigenderera, iri tunagirirana bwija. Tutuuziri mu kati ko'Mutima Mweru. Tunali mu kundana buzira bulyalya. ⁷ Ngiisi byo tugweti tugaadeta, biyamiri biri byo'kuli. Tunali

* 6:2 6.2 Hisaaya 49.8.

mu ba mwo'bushobozi bwa Rurema. Tunali mu gira ibikwaniini imbere lyage. Yiby byoshi, byo bilwaniiso byo tufumbiiti mu maboko gitu. ⁸ Bandu baguma bali mu tuggingika, iri banatuyivuga. Abandi bali mu tuteezagya ishoni, iri banatudetera buligo. Na kundu tuli bandu bo'kuli, haliko tuli mu haruurwa nga ndyalya. ⁹ Na kundu tumenyekiini bweneene, si tuli mu girwa nga mindamenywa. Tuli mu boneka nga tukoli fwiri, tunakiri ho. Tuli mu himbulwa, haliko tutazi yitwa. ¹⁰ Na kundu tuli mu jengeezibwa, si tuyamiri naaho tushambiiri. Na kundu tulyagagi bakeni, si tuli mu gaza abandu bingi. Na kundu ndaabyo tuhiiti, si twe tukoli hiiti byoshi.

¹¹ E Bakorindo! Keera twamùganuulira ku bweranyange, na ku mitima íshenguusiri. ¹² Twehe, ukumùkunda, tumùkuuziri. Aaho! Kutagi mwehe, mwe mulahiiri ukutukunda! ¹³ Bwo tumùshagalukiiri, na niinyu buno, namùyinginga nga baana baani, mugire niinyu mutushagalukire!

Mutakizi yibiika ku batali Bakirisito

¹⁴ Mutakwaniini ukukizi yibiika ku batayemi-iri Kirisito. Íbikwaniini imbere Iya Rurema, ka byangalola ku mabi? No'mulengeerwe, ka gwangaba ne'ngoome ne'kihulu? ¹⁵ Ka Kirisito angayuvwanwa na Shetaani?† Umundu úkoli

† **6:15** 6.15 Shetaani Mu kigiriki: «Beryari», umugeeza gwalyo: úli mu buliisania umutuula. Liri liguma mu maziina ga Shetaani.

yemiiri Kirisito no'mupagaani, hayagi bagwani-
ini? ¹⁶ Inyumba ya Rurema úli mugumaana,
ka yangagira mbu ihuugize kuguma ne'migisi?
Ne'yo nyumba yage, twe twehe! Biryagagi nga
kwo Rurema yenyene adesiri kwokuno:

«Ngatuula mu kati kaabo, na ngizi balenga-
lenga mwo.

Na mbe Rurema wabo. Nabo banabe bandu
baani.†»

¹⁷ Nahano adetaga kwokuno:

«Mugire mubayilyose mwo, munabayihandule
kwo!

Hatagire ikindu kyo'muziro kyo mugakizi
huma, gira lyo nimùyakiira.§»

¹⁸ «Ngaaba nie yisho. Na niinyu, mugaaba mwe
bagala baani, na banyere baani.

Nie Nahano wo'bushobozi bwoshi, nie
wadeta kwokwo.*»

7

¹ E bakundwa baani! Bwo tukoli hi-
iti iyo mihango, tuyiyerusagye na ngiisi
íbyangayulubaza amagala ne'mitima. Ee! Bwo
tukoli simbahiri Rurema, tufitirwe ukukwanana
imbere lyage.

Pahulu ashambaala

² Twehe, ndaaye mundu ye tukahubira!
Ndaanaye ye tukahabura mu bwemeere bwage.
Ndaanaye ye tukalyalyania. Ku yukwo, mukizi
tushagalukira. ³ Ikyanya nadeta yaga magambo,

† **6:16** 6.16 Balaawi 26.12; Yeremiya 32.38; Hezekyeri 37.27.

§ **6:17** 6.17 Hisaaya 52.11; Hezekyeri 20.34, 41. * **6:18** 6.18
2 Samweri 7.14; 7.8.

kutali mbu nimùlege. Si keera namùbwira kwo nimùkuuziri bweneene! Ee! Twangayamanwa, tuba tukoli fwiri, kandi iri tukiri ho. ⁴ Ngoli mùbiisiri kwo'mulangaaliro bweneene! Na ngolaga mu yiyuvwa bweneene hi'gulu liinyu. Na kundu tutuuziri mu yaga malibu gooshi, keera mukangania bweneene mu mutima gwani! Na ngweti ngashambaala hi'gulu liinyu.

⁵ Ikyanya tukahikaga i Makedoniya, tutakamira ya'mate. Si twâli kizi hahazibwa imbande zooshi. Ku luhande lwa'bandu, bâli kizi longoozania. Na mu mitima yitu twâli yobohiri. ⁶ Haliko, ikyanya Tiito akayija, lyo Rurema akatuholeeza. Ee! Ikyanya abandu bali mu vunika imitima, Rurema ali mu baholeeza. ⁷ Kutanali ukuyija kwa Tiito naaho kwo kukatuholeeza. Si tukaholeezibwa na mu kuyuvwa ngiisi kwo yenyene, mukamùholeeza. Akatuganuulira ngiisi kwo mukoli ngumbwiri, na ngiisi kwo mukola mu yishuhiza ku bikakoleka, na ngiisi kwo mugweti mugambahalira. Yiby byoshi byanatuma ngakaviiriza ukushambaala.

⁸ Galya maruba go n'gamùtumira, kundu gakatee mùjengeeza, ndakiri mu yishuhiza hi'gulu lyago. Ubwa mbere, ikyanya n'gabona ngiisi kwo gakamùjengeeza, nanatee gayishuhiza kwo, kundu kwâli riiri ku kyanya kiniini. ⁹ Haliko buno, ngoli shambiiri. Kutanali mbu bwo mukajengeezibwa. Si njambiiri, bwo mwizingeerwe gwinyu gukatuma mugatwikira ku mabi. Na buno, tukoli bwini kwo yugwo mwizingeerwe gwinyu gwâli kulikiriini no'bulooze bwa Rurema. Mukuba, ndaalyo igambo lyo

tukamùshereeza kwo. ¹⁰ Ikyanya abandu bali mu jengeerwa mu kati ka Rurema, lyo bali mu twikira ku mabi gaabo, banakizibwe. Kwokwo, hatanaki sigale na byo bangaki yishuhiza kwo. Haliko, umwizingeerwe gwe'kihugo, nanga! Si gwohe guli mu leeterana ulufu!

¹¹ Yugwo mwizingeerwe gwinyu, Rurema ye wâli loziizi kwo muguyuvwe. Aaho! Lolagi ngiisi kwo mukayunguka. Si mukoli fitiirwi ukugira íbikwaniini, iri munayerekana kwo ndaabwo buhube bwo muhiiti. Mukatee kanguka, mwanayoboha bweneene! Na kwakundi, mwananyikumbula, iri munambahalira. Mwanagira no'mwete bweneene mu kulooza kwo íbikwaniini bibe byo bigakoleka. Ku luhande lwa yiryo igambo, keera mukayerekana kwo ndaabwo buhube bwo mugweti hi'gulu lyalyo!

¹² Na kundu n'gamùyandikira galya maruba, kutâli riiri hi'gulu lyo'lya úkahuba, kandi iri hi'gulu lyo'lya úkahubirwa. Haliko ingingwe, gakayandikwa, gira biyerekanwe ku bweranyange imbere lya Rurema ngiisi kwo mukoli fitiirwi hi'gulu liitu. ¹³ Yibyo byoshi bigweti bigatukania imitima.

Na kwakundi, twanaba na'malega na hi'gulu lya Tiito. Mukuba, naye, mweshi mukamútuza umutima, halinde anashambaala bweneene! ¹⁴ Nâli mali gwanwa namùhuuza imbere lyage. Na'magambo go n'gamùhuugiza kwo, gatanayiji ndeera ishoni. Si gakayiji boneka kwo gali go'kuli, nga kwa'magambo go twâli kizi mùbwira, nago gâli kizi ba go'kuli. ¹⁵ Kwokwo,

Tiito akoli mùkuuziri ingingwe! Aki kengiiri ngiisi kwo mukamúyakiira, mwanamúsimbaha. Mwanamúheereza ulushaagwa, mu kati ko'kujuguma. ¹⁶ Na naani kwakundi, njambiiri bweneene, bwo njobwiri ukumùlangaalira mu kati ka byoshi!

8

Ukuyusa umukolwa gwo'kutabaalana

¹ E beene witu! Buno tuloziizi ukumùmenyeesa ngiisi kwo Rurema akagashaanira abandu ba mu mashengero ge'Makedoniya. ² Kundu bakakuba bweneene, haliko baki shambiiri! Na kundu balyagagi banakahuku, haliko bakatanga ibindu byabo ku mutima úgushenguusiri. ³ Ngweti ngabatangira ubumasi kwo bakatanga ibindu bingi, ukukulikirana no'bushobozi bwabo. Bakatanga kiri ne'ngingwe!

⁴ Boonyene, bakatuyinginga bweneene kwo nabo babe mu ngoome ya ábali mu tabaala abandu ba Rurema. ⁵ Yukwo kutanga kwabo, kwâli himiri ngiisi kwo twâli langaliiri. Mukuba, bakatee yitanga imwa Nahano, banabuli yitanga ne'mwitu, nga ngiisi kwo aloziizi.

⁶ Kwokwo, niinyu, bwo Tiito ye katee mùbwira kwo mutange ubutabaazi mu kati ko'lukogo, kyanatuma n'gamúyinginga kwo ayiji mùtabaala, gira muguyukize kuguma. ⁷ Mwehe, mukola bikalage mu kati ka byoshi. Mu kulangaalira Rurema, na mu kudeta bwija, na mu kusobanukirwa, na mu kufitirwa

ku miija, na ku rukundo lwo mutukuuziri. Kwokwo, mubaagage bikalage na ku mukolwa gwo'kutabaalana!

⁸ Ikyanya ndi mu mùyereka ngiisi kwa'bandi bakola no'mwete, kutali hi'gulu lyo'kumùhambaaza. Si ndoziizi naaho ukusisa ngiisi kwo'rukundo lwinyu luli. ⁹ Muyiji ngiisi kwo Nahamwitu Yesu Kirisito keera akamùgashaanira. Mukuba, kundu âli yamiri ali mugale, haliko akayigira mukeni hi'gulu liinyu. Na ku njira ya yubwo bukeni bwage, analonge ukumùgaza.

¹⁰ Ku yukwo, ihano lyani ku yiri igambo lyo lyeri. Ukulyokera ku yugu mwaka úgwamala, mwe mukaba ba mbere mu kutanga ibindu. Kiri no'kusiima ukubitanga, mwe mukaba ba mbere. ¹¹ Kwokwo buno, mugirage muguyuse! Ngisi kwo mwâli riiri no'mwete gwo'kugugira, kube kwo mukanaguyusa, ukukulikirana no'bushobozi bwinyu. ¹² Mukuba, iri wangalooza ukutanga ituulo, Rurema agaliyemeera ukukulikirana na ngiisi byo muhiiti. Si atangalola ku byo mutahiiti!

¹³ Byo ndoziizi, kutali kwo muyingire mu makuba, mbu lya'bandi batabaalwa. Si ndoziizi naaho kwo mwe na yabo bandi, mukizi yumaana.

¹⁴ Ku kino kyanya, mwe muhiiti ibindu bingi ìbyangagendi tabaala abiitu mu makuba gaabo. Ne'kyanya nabo bagaaba bo bakola ne'bindu bingi, munabe mwe mukolaga mu makuba, lyo na niinyu bagamùtabaala. Kwokwo, lyo

mugakizi yumaana mwe nabo. ¹⁵ Biri nga kwo biyandisirwi mu Mandiko Meeru kwokuno:
«Umundu, iri akakuumania ibingi, atakaba ne'bingi ukuhima ulugero. Ne'ri akakuumania ibiniini naye, ndaabyo byo akanihirwa kwo.* »

Tiito atumwa mu Bakorindo

¹⁶ Rurema ahuuzibwe! Mukuba, ye tumiri Tiito akola no'luhahalizi hi'gulu linyu, nga kwokuno naani lundi mwo. ¹⁷ Ikyanya tukamúyinginga kwo ayije iyo munda imwinyu, anayemeera ku bushagaluke. Na kwakundi, yenyene akola ne'kyedu bweneene kyo'kuyija yo. ¹⁸ Twamútuma no'gundi mwene witu. Uyo gundi, agweti agahuuzibwa mu mashengero gooshi, ku njira yo ali mu genda agamenyeesa Imyazi Miija. ¹⁹ Ikyanya tukaloozagya ugundi wo'kututabaala mu kutwala ituulo, naye, amashengero gakamútoola kwo tugakizi gendanwa. Na íbitumiri tugaagira yugwo mukolwa, gira nyiitu tuyerekane umwete gwo tuhiiti mu kutabaalana, halinde Nahano yenyene ayivugwe!

²⁰ Ikyanya tugatwala yako kanyamwala ke'bindu, tutaloziizi ukuheereza abandu ubulyo bwo'kutuyidodombera kwo. ²¹ Ku yukwo, tugweti tugaagira umwete gwo'kugira íbikwaniini imbere lya Nahano, ne'mbere lya'bandu kwakundi.

²² Kuguma na yabo bombi, twamútumira no'gundi mwene witu ye keera tukageza ubugira

* **8:15** 8.15 Kulyoka 16.18.

kingi ku ngiisi njira, twanabona kwo ayamiri ali mundu wo'mwete. Na buno, umwete gwage gukoli yushuusiri, bwo akola no'mulangaaliro bweneene hi'gulu liinyu. ²³ Ku luhande lwa Tiito, ye tuyamiinwi tuli mu kolanwa mu kati kiinyu. Na ngiisi bo bagayijanwa, batumirwi na'mashengero. Na Kirisito yenyene ali mu huuzibwa hi'gulu lyabo. ²⁴ Ku yukwo, yabo bandu, mubayerekage ngiisi kwo muli mu kundana. Kwokwo, ubwija bwinyu bwo tuli mu mûhuugiza kwo, babuyibonere boonyene, halinde abandu ba'mashengero gooshi nabo babumenye.

9

Ngiisi kwo bagatabaala abe'Yerusaleemu

¹ Biryá bindu byo'kugendi tabaala abandu ba Rurema, mutaki hiiti igoorwa mbu nimûyandikire hi'gulu lyabyo. ² Nyiji bwija ngiisi kwo mukoli fitiirwi ukutabaalana, keera n'ganagwanwa namûhuuza mu bandu be'Makedoniya. Mukuba, ukulyokera ku mwaka úgukalenga, mwe bandu be'Hakaya mukoli ba ibiringiini ukutabaalana, kyanatuma nabo, abingi baabo bagatabaalana.

³ Ku yukwo, namûtumira yaba beene witu, gira mukagwanwe muli ibiringiini ukutabaala, nga kwo keera n'gabwira abandu be'Makedoniya. Kwokwo, amagambo go keera n'gamûhuugiza kwo imbere lyabo, gatayiji boneka kwo ga busha. ⁴ Mukuba, iri nangayijaga iyo munda imwinyu tuli kuguma

na'biitu be'Makedoniya, tunayiji gwana mutazi yitegaanura, iri tugagwatwa ne'shoni hi'gulu lyo'mulangaaliro gwo tukoli mùbiisiri kwo. Kiri na niinyu mwenyene, munayiji gwatwa ne'shoni kwakundi. ⁵ Ku yukwo, bwo keera mukalagaania kwo mugatangaga yibyò bindu, n'gabona kwo nyinginge yaba beene witu bagwanwe iyo munda imwinyu keera babikumania. Kwokwo, mango nyiija, ngagwane bikola ibiringiini. Kwokwo, lyo bigatangwa ku mitima íshenguusiri. Si kutabe ku miishozo!

Tutange amatuulo ku mutima úgushenguusiri

⁶ Mukengeerage kwe'ri umundu angabyala imbuto niini, ali mu yiji longa umwimbu muniini. Haliko, iri angabyala imbuto nyingi, lyoki ali mu yiji longa umwimbu mwingi. ⁷ Kwokwo, ngiisi mundu akwiriiri atangage nga kwo keera agwanwa ashungika mu mutima gwage. Kutanabe ku njira yo'kusisiitwa, kandi iri ku yo'kuhidikwa. Mukuba, Rurema akuuziri umundu úgweti úgatanga ku mutima úgushenguusiri. ⁸ Anashobwiri ukumùgashaanira bweneene mu kati ka byoshi, halinde munakizi yama muli na ngiisi íbyangamùtabaala ku magoorwa giinyu gooshi. Kwokwo, lyo mugalonga ukukizi kola ngiisi mukolwa mwija. ⁹ Biri nga kwo biyandisirwi mu Mandiko Meeru kwokuno:

«Keera akayonera ibindu mu bakeni.

Anayamiri ali mu gira íbikwaniini,

halinde imyaka ne'myakuula! *»

¹⁰ Rurema ye mu heereza ababyazi imbuto, bazibiyale. Ye nali mu heereza abandu imikate, balye. Kwokwo, na niinyu, ngiisi byo mugakizi byala, agamùyushuulira byo, mu kubihembeesa. Ku yukwo, ikyanya mugahaanaga ku bindu biinyu, munalonge mwe'mimbu mingi! ¹¹ Agakizi mùgaza mu kati ka byoshi, gira lyo niinyu mukalonge ukukizi tanga ibindu bingi. Na birya bindu byo mugatanga ku njira yitu, Rurema agakizi yivugwa hi'gulu lyabyo.

¹² Bwo muli mu tanga yiby bindu, bigatabaala abandu ba Rurema ku magoorwa gaabo. Na kwakundi, abandu bingi bagakizi tanga kongwa bweneene imwa Rurema. ¹³ Mukuba, ikyanya muli mu tanga kano kanyamwala ke'bindu imwabo, kiri ne'mwa abandi, muyerekiini kwo mugweti mugasimbaha Imyazi Miija ya Kirisito. Kinatume abandu bingi bagakizi yivuga Rurema. ¹⁴ Ne'kyanya bagakizi mùhuunira imwa Rurema, mugaaba muli mu mitima yabo. Ee! Mugaaba keera mukabagashaanira ku bugashaane bwa'kahebua. ¹⁵ Na nyiitu, Rurema keera akatuheereza ikigabi kya kahebua. Kwokwo, tukizi mùhuuza hi'gulu lyakyo!

10

Pahulu ashuvya ku byo akalegwa kwo

¹ Niehe Pahulu, namùyinginga ku mutima mwija, mu kati ko'butuudu bwa Kirisito. Baguma bali mu ndetaga kwo ndi mu ba

* **9:9** 9.9 Zaburi 112.9.

mutuudu ku kyanya naaho tuli mu ba tuliriinwi. Mbu ne'kyanya ndi mu ba hala, lyo ndi mu ba mukayu! ² Yabo bandu iri bangatutonera kwo tutuuziri ku bya'magala, ku kasiisa nangamùyijira ku bulangi. Kundu kwokwo, namùyinginga buno kwo mu kati kiinyu, hatagire íbyangatuma ngamùyijira kwokwo.

³ Kundu tutuuziri mu kihugo, si tutagweti tugaagira izibo ku bye'kihugo. ⁴ Ne'bilwaniiso byo tuli mu lwa mwo, nabyo bitali mu ba bya mu kihugo. Si biri mu ba mwo'bushobozi bwa Rurema, halinde tulonge ukuhongola mwo ngiisi bya'bagoma basikamiiri kwo. Tunagweti tugashereeza inzaliro íziri mu yimangira ku munge ge'kihugo. ⁵ Tunahongole na ngiisi bya'bandu bali mu yiheemya kwo, mu kuhangirira abaabo kwo batamenye Rurema. Inzaliro zooshi, tuli mu zigwata imbira, halinde zikizi simbaha Kirisito. ⁶ Kwokwo, ikyanya mugaaba musimbahiri lwoshi, lyo tugaaba ibiringiini ukuyiji hana ngiisi ábakiri mu goma.

⁷ Buno, mukwiriiri mukizi lolera amagambo nga ngiisi kwo biri. Iri mwangayibona kwo muli bandu ba Kirisito, mukwiriiri muyitoneese bwija, mulonge ukumenya kwo na nyitu tuli bandu baage. ⁸ Nahano akambeereza ubushobozi. Ne'kyanya ndi mu yihaya hi'gulu lyabwo, ngeeka ngola mu leeza ulugero. Kundu kwokwo, ndagagwatwa ne'shoni. Mukuba, ngweti ngakoleesa ubushobozi bwani mu kukizi mùyubaka. Si kutali hi'gulu lyo'kumùhongola.

⁹ Ndaloziizi ukuboneka kwo ndi mu mùyandikira amaruba hi'gulu lyo'kumùkanga.

¹⁰ Baguma biinyu bagweti bagangamba, ti: «Amaruba gaage, galyagagi mwa'magambo makayu-makayu. Si ikyanya ali mu ba ha kati kiitu, ali mu ba lumbeho-mbeho! Na'magambo gaage, ganabe nga ndaago.» ¹¹ Yabo bandu, bakwiriiri bamenye bwija kwo ngiisi kwo tuli mu ba ku kyanya tukiri hala mu kumùyandikira amaruba, kwokwo kwo tugaaba na ku kyanya tugaaba iyo munda imwinyu.

¹² Iri abandu bangaba bali mu yihuuza boonyene, tutangagira mbu tubayigerere kwo. Si boophe, ndaabyo bayiji! Bali mu lolerana kwo, mu kuyigererana kwo boonyene ku boonyene! ¹³ Si twehe, nanga! Tutangayihaya ukuhima ulugero. Twangayihaya naaho ku biri mu mbibi zo'mukolwa gwo Rurema yenyene keera akatubiika mwo.

Yugwo mukolwa gwitu, guhisiragi halinde ne'yo munda imwinyu. ¹⁴ Mukuba, ikyanya tukayiji mùmenyeesa Imyazi Miija ya Kirisito, mwâli riiri mu mbibi zo'mukolwa gwitu. Kyo kitumiri tutakazitambuka. ¹⁵ Twehe, ikyanya tuli mu menyeesa Imyazi Miija ya Yesu, tutanganaleeza ulugero mbu tuyihayirage ku mukolwa keera úgukagirwa na'bandi. Si umulangaaliro gwo tuhiiti, kwo mugagenderera ingingwe mu kuyemeera Yesu. Kwokwo, lyo'mukolwa gwo tugaki gira mu kati kiinyu, gugakizi yushuuka. ¹⁶ Ha nyuma, tunagendi menyeesa Imyazi Miija na mu bindi bihugo ibiri imbere lye'kye'mwinyu. Umukolwa gwo tugakizi yihayira kwo, gutabe mu mbibi zo'gundi mundu keera akagwanwa abiikwa mwo.

17 «Umundu, iri angagira mbu ayihaye, akizi yihaya naaho ku bya Nahano.*» 18 Si iri bangayihuza boonyene, batangayemeerwa. Ibiri na'kamaro naaho, kwo Nahano akizi bayemeera kwo bali bandu biija.

11

Indumwa ze'bibeesh

1 Mwe mukongwa! Nangasiima kwo munyigenderere, kundu ngola mu deta nga muhwija. 2 Ngoli gwasirwi no'luugi bweneene hi'gulu liinyu, lunalyosiri imwa Rurema yenyene. Mukuba, mulyagagi nga shasha ndaluule yo n'gagondeesa imwo'mushosi muguma, ye Kirisito. 3 Na buno, nyobohiri kwe'nzaliro ziinyu zangakoli haburwa, munabe mutaki fitiirwi ku Kirisito ku mutima gwoshi. Si mwangateberezibwa na'balyalya, nga kwo Heeva naye akateberezibwa no'mujoka. 4 Ikyanya umundu ali mu yiji mùyigiriza ibya Yesu ku gindi-gindi njira, itanabe ye'mwitu, yehe muli mu múlekeerera. Ehee! Muli mu yakiira ugundi-gundi mutima, ne'gindi-gindi Myazi Miija, bitanali byo mukayakiira imwitu.

5 Birya «bikalage bye'ndumwa» ziinyu, nd-abwini kwo hali kindu kyo bimbimiri kwo. 6 Kundu ndali ndesi, si ku luhande lwo'bumenyi, nzobanukiirwi bweneene. Kiri ne'kyanya twáli riiri imwinyu, twáli kizi yerekana kwokwo ngiisi kyanya.

* **10:17** 10.17 Yeremiya 9.24.

⁷ Ka bikaba byaha, bwo nâli kizi mùyigiriza Imyazi Miija ya Rurema buzira kumùhuuna imbembo? Si mu kugira kwokwo, nâli kizi yibiikaga haashi, mbu lyo mukizi kuzibwa! ⁸ Nâli kizi hembwa na'gandi mashengero, mbu lyo ndonga ukumùkolera. Yago gandi, byâli riiri nga nâli kizi gazimba! ⁹ Ku kyanya nâli riiri mu kati kiinyu, ndaaye muguma winyu ye nâli kizi zidohera ku magoorwa gaani. Si beene witu ábâli lyosiri i Makedoniya, bo bâli kizi ndabaala hi'gulu lyago. Mukuba, nâli mali higa kwo ndaalyo igoorwa lyoshi lyo ngakizi mùzidohera kwo. Buno, kwo nganagenderera. ¹⁰ Nga kwo ngweti ngaadeta ukuli mu kati ka Kirisito, kwo na kwokwo, ndaaye mundu wa mu poroveesi yinyu ye'Hakaya úgambuza kwo ndakizi genderera mu yukwo kuyihaya. ¹¹ Kituma kikagi? Ka mbu bwo nimùshombiri? Nanga! Si Rurema yenyene ayiji kwo nimùkuuziri!

¹² Íbitumiri ngagenderera ukukizi mùkolera buzira kuhembwa, gira lyo zirya zindi-zindi ndumwa zitalonga ubulyo bwo'kuyihaya, mbu nazo zigweti zigaakola nga ngiisi kwo tuli mu kola. ¹³ Si ndumwa mwene yizo, ziriyagagi za bibeessa! Kundu zigweti zigayigira kwo ziri ndumwa za Kirisito, haliko ziri mu kola ku bulyalya! ¹⁴ Yibyó bitangatusomeza. Si kiri na Shetaani yenyene agweti agayihunda kwo ali muganda wo'mulengeerwe. ¹⁵ Kwokwo, tutangasoomerwa bwa'bakozi baage nabo bagweti bagayihunda kwo bali mu kola ku njira íkwaniini. Kundu kwokwo, mu kuheza, yabo

banabibeеша b ye longе ikihano ikikwaniini ku mikolezi yabo.

Pahulu ayihaya hi'gulu lya'malibu gaage

¹⁶ Nam bwira kandi: Hatagire umundu  gambona kwo ndi muhwija! Kandi, iri mwangakoli mbona kwo ndi ye, mutee nyabiira kwokwo nga muhwija, halinde naani ndonge ukuyihaya hiniini. ¹⁷ Na'magambo go ngola ngayihayira kwo, atali Nahano ye wanduma kwo ngadete. Si namu gadeta nga muhwija naaho. ¹⁸ Bwa'bandi bingi bagweti bagayihayira ku bya'magala, leka na naani ndee biyihayira kwo. ¹⁹ Mwehe, bwo mwe mukola banabwenge, muli mu yigenderera bweneene ku bahwija! ²⁰ Mukoli yigendiriiri kiri na ku bandu abagweti bagamugira baja, banali mu m lyalyania, no'kum siviza ibindu! Banagweti bagamubonera, iri banamushulikira mu masu, moto! ²¹ Halikago twehe, tubuziri ubushobozi bwo'kukizi m libuza kwokwo! Ee! Nangayemi-iri ukuteezibwa ishoni mwene yukwo!

Kwokuno buno, ngola ngaadeta nga muhwija. Ngiisi bya'bandi bagweti bagayihayira kwo ku bukaruuke, byo na byebyo naani ngola ngayihayira kwo! ²² Ka boohe balyagagi Bahiburaniya? Si na naani ndi gundi Muheburaniya! Ka bali Bahisiraheeri? Na naani ndi muguma wabo! Ka banali ba mwi'kondo lya Hiburahimu? Na naani kwakundi ndi wamwo. ²³ Ka bali bakozi ba Kirisito? Bwija! Haliko niehe nie mbahimiri mu kum kolera! (Si leero ngola mu deta nga musire!) Niehe, ngweti

ngakoleereza ukubahima. Mutee nyuvwa! Keera n'ganalashwa mu nyumba ze'mbohe ubugira kingi ukubahima. Na ndi mu himbulwa bwe-neene ukubahima. No'bugira kingi ndi mu zeera ho nangesiga itwe. ²⁴ Ubugira kataanu, Abayahudi bakanjulika ingoni makumi gashatu na mwenda,* ²⁵ Abarumi nabo, bakanjulika ne'ngoni ubugira kashatu. N'ganavurumikwa amabuye liguma. N'ganavungukirwa kwo na'mashuba mu nyaaja ubugira kashatu. Keera n'ganamala ubushigi ni'zuuba, ndi mu nyaaja. ²⁶ Ndi mu yama mbimbusiri mu lugeezi. Ndi mu hushwa ne'nyijji. Na ndi mu hushwa na'banyazi. Ndi mu hushwa mu beene witu Abayahudi, na mu bandu be'gindi milala kwakundi. Ndi mu hushwa mu twaya, na mu mbingiro, kiri na mu nyaaja. Ndi mu hushwa kwakundi na ábali mu yiyerekana kwo bali beene witu. ²⁷ Ndi mu himbukaga mu kukizi koleereza. No'bugira kingi ndi mu bula iro, ne'byokulya, ne'binywebwa. Keera nanakayula bweneene, no'kubula ibyambalwa.

²⁸ Kuguma na yibyo byoshi, ndi mu yama nzi-dohirwi hi'gulu lyo'kukizi taaniza amashengero gooshi. ²⁹ Iri umundu angaba ali mu bukaholwe, iri na naani mbuyuwiti. Ne'ri angahubiisibwa, iri naani ndyaniirwi mu mutima.

³⁰ Iri byangambuuna kwo nyihaye, ngayihayira naaho ku biri mu yerekana ubukaholwe

* **11:24** 11.24 Abayahudi, mu kuhana umundu, batáli hangwirwi kwo bamúkubule ingingwe ly'ngoni makumi gana. Bukengeeze 25.3. Na mu kuyoboha kwo batataluse yago makumi gana, kinatume ndaaye ye bakashulika ingingwe ya makumi gashatu na mwenda.

bwani. ³¹ Mukuba, Rurema, Yishe wa Nahamwitu Yesu, yehe naaho ye kwaniini ukukizi yivugwa imyaka ne'myakuula. Ye nayiji kwo ndagweti ngabeesha. ³² Ikyanya nâli riiri mu kaaya ke'Damasiki, guvuruneeri úli mwi'dako lya mwami Hareta, akabiika abalaliizi mu marembo gaako, gira bakangwate. ³³ Haliko nanaleezibwa mu kaazo ko'luzitiro lwako, nanashonoolerwa imbuga mu kitiri. Kwokwo, kwo n'gafuushuka mu maboko gaage.

12

Amabone ga Pahulu, no'bukaholwe bwage

¹ Bingwiriiri ngenderere ukuyihaya, kundu ndaabyo bigaagira. Buno, ngola ngayihaya hi'gulu lya'mabone na'miigule íbikalyoka imwa Nahano. ²⁻³ Nyiji kwo keera hakalenga imyaka ikumi ni'na, n'gatwalwa halinde mu Paradiizo, mwi'gulu lya kashatu.* Ne'kyanya n'gatwalwa yo, ndayijagi iri kukaba mu magala, kandi iri mu mabone. Si Rurema yenyene ye yiji. ⁴ Na yumwo mwi'gulu, nanayuvwa mwa'magambo ga'kahebuuza, ga'bandu batahangwirwi ukudeta. ⁵ Na bwo n'gatwalwa mwi'gulu, buno leero nangakoli yihaya! Kundu kwokwo, ukuyihaya kwani, kubaagage ku bukaholwe bwani naaho. ⁶ Iri nangalozizi ukuyihaya, ndangabiiri muhwija. Si nangabiiri ngweti ngaadeta ibyo'kuli! Kundu kwokwo, yukwo kuyihaya, ngakuleka, hatabe úgabonera ubwija

* **12:2-3** 12.2-3 mwi'gulu lya kashatu mwo Rurema yenyene atuuziri.

bwani ukuhima ngiisi kwo buli. Abubonerage naaho ku byo ngweti ngaagira naaho, na ku byo ngakizi deta.

⁷ Yago mabone ga'kahebuuza, ikyanya n'gagayerekwa, Rurema atâli loziizi kwo nangakizi yiheemya hi'gulu lyago, kyanatuma agambiika mwo'bulyanirwe bwa'magala, ganakizi shuta nga mugenge. Yago malibu iri ndumwa îlyosiri Shetaani, gira ikizi nyogogoza. ⁸ Keera n'ganayinginga Nahano ubugira kashatu kwo agandyose mwo. ⁹ Halikago ananjuyya: «Ugaahasha ku njira yo'lukogo lwani naaho. Ee! Ikyanya ugakizi ba mu bukaholwe, mwo'bushobozi bwani bugakizi kukola mwo.»

Ku yukwo, yubwo bukaholwe bwani, bwo ngasiimaga ukukizi yihayira kwo, halinde lyo'bushobozi bwa Kirisito bukizi nyama mwo. ¹⁰ Ngweti ngashagaluka mu bukaholwe bwani hi'gulu lya Kirisito. Ndi mu shagaluka kiri na mu bitusi, na mu makuba, na mu kulibuzibwa, na mu kuhahazibwa. Ee! Ikyanya ndi mu ba mu bukaholwe, lyo ndi mu ba mwo'bushobozi!

Pahulu ataaniza Abakorindo

¹¹ Keera nayigiraga nga muhwija. Si yubwo buhwija, mwe mukatuma ngabuyifunda mwo. Munali mwe mutâkwaniini ukunyivuga! Kundu nienyene ndali kindu, si ndaabyo byo birya bikalage biinyu bye'ndumwa bimbimiri kwo! ¹² Ku kyanya nâli riiri mu kati kiinyu, nâli kizi yerekana ku bwigenderezi bwoshi kwo ndi ndumwa. Nâli kizi mûgira mwe'bitangaaza bya kwingi-kwingi. ¹³ Ndaanakyo kindu kyo

n'gagirira agandi mashengero, kyo na niinyu ndakamùgirira. Ngeeka n'gamùhubira naaho, bwo ndâli kizi mùzidohera ku magoorwa gaani. Aaho! Iri nangaba n'gagiraga buligo, mungoge!

¹⁴ Mumenyage bwija kwo ngola ibiringiini ukugira ulugeezi lwani lwa kashatu lwo'kuyija imwinyu. Ne'kyanya ngaaba yo, ndagamùzidohera ku magoorwa gaani. Mukuba, bitali bindu biinyu byo ndoziizi. Si nimùloziizi mwenyene! Bitanakwiriiri kwa'baana babe bo bagakizi biikira ababusi baabo ibihinda. Si ababusi bo bakwiriiri bakizi bibiikira abaana baabo! ¹⁵ Ku yukwo, ngakoleesa ibindu byani byoshi hi'gulu liinyu ku bushagaluke. Kiri na nienyene, ngayitanga hi'gulu liinyu. Aahago! Bwo ngaviriziizi ukumùkunda, ka byangakoli tumaga urukundo lwo munguuziri luganiha?

¹⁶ Kundu bibonesiri kwo ndakamùzidohera ku magoorwa gaani, haliko baguma biinyu bakiri mu ndeta kwo n'gamùlonga ku bulyalya. ¹⁷ Ka n'gamùlyalyania ku njira ya balya bandu bo n'gamùtumira? Nanga! ¹⁸ Si n'gayinginga Tiito bweneene kwo ayije iyo munda imwinyu, kuguma no'lya gundi mwene witu. Ka Tiito akamùlyalyania? Si tugweti tugakolanwa ku mutima muguma! Ne'ngesho ziitu, zo nguma.

¹⁹ Ngeeka mutoniri kwo tugweti tugayibulanira imbere liinyu. E bakundwa biitu, bitali kwokwo! Si tugweti tugaadeta imbere lya Rurema mu kati ka Kirisito! Na byoshi byo tuli mu gira, tuli mu bigira hi'gulu lyo'kumùyubaka.

²⁰ Ngoli yobohiri kwe'kyanya ngayija iyo munda

imwinyu, nangakoli mûgwana mutakiri nga kwo ndoziizi. Na niinyu kwakundi, munambone buligo. Nyobohiri kwo nangakoli mûgwana mukiri mu longoozania no'kuvyulana mwo'luugi. Munabe mukiri mu yigurumura, no'kuyihandulana kwo. Munabe mukiri mu gambana no'kuyunulana. Munabe mukiri mu yikangaata, iri munagira ulunganga. ²¹ Ku kyanya ngagalukira imwinyu, ngoli yobohiri kwo Rurema wani angambonia ishoni imbere liinyu. Hali ikyanya nangajengeezibwa mu kubona kwa'bandu bingi mu kati kiinyu baki yifuuziri mu byaha, banabe batazi bitwikira kwo, banabe bagweti bagayeruzania no'kusambana, iri banakizi yidulumbika mu bitalaalwe.

13

Amahano mazinda

¹ Yulwo lugeezi lwani lwo'kuyija imwinyu, lwo lugaaba lwa kashatu. (Na nga kwo biyandisirwi mu Mandiko Meeru: «Ngiisi igambo likwiri-iri litangirwe ubumasi na'bandu babiri, kandi iri bashatu.*») ² Ku lulya lugeezi lwani lwa kabiri, n'gakengula ngiisi ábâli gweti bagaagira ibyaha. Na buno ku kyanya ndazi galukira yo, nagwanwa namûkengulaga kandi, kuguma na'bandi booshi, kwe'ri umundu angaba agweti agabiyifunda mwo, ndagaki múlekeerera.

³ Aaho! Bwo muloziizi ukumenya kwo Kirisito ali mu deta mu kati kaani, leero mugayimenyera mwenyene! Uyo Kirisito, ikyanya ali mu

* **13:1** 13.1 Bukengeeze 19.15.

mùtanduula, kutali mu ba mu bukaholwe. Si kuli mu ba mu bukalage! ⁴ Uyo Yesu, ku kyanya akayitirwa ku kibambo, lyo âli riiri mu bukaholwe. Halikago bunu, ayamiri ali mugumaana ku bushobozi bwa Rurema. Kiri na nyiitu, kundu tuli mu ba mu bukaholwe mu kati ka Kirisito, haliko ikyanya tugaaba kuguma na niinyu, tugaaba tuli bagumaana mu kati kaage, tunabe mwo'bushobozi bwa Rurema.

⁵ Kwokwo, muyigere mwenyene, lyo mulonga ukumenya iri mubiisiri Rurema kwo'bwemeere. Si muyiji bwija kwo Yesu Kirisito amùtuuziri mwo, iri mwangaba mutayabiirwi. ⁶ Kiri na nyiitu kwakundi, ndangaliiri mugayiji menya kwo tutayabiirwi.

⁷ Tugweti tugamùhuunira imwa Rurema, hata-girage ubuhube bwoshi bwo mugaagira. Kutali mbu lyo tuboneka kwo twe tuli biija. Si tuloziizi naaho kwo mwehe mukizi gira íbikwaniini, kundu twehe byangakizi boneka nga twayabirwa. ⁸ Ngiisi igambo lyo tugweti tugaagira, likulikiriini no'kuli. Ee! Ukuli naaho, kwo tushobwiri ukukizi kulikira. ⁹ Tuli mu ba tushambiiri naaho, ku kyanya tuli mu bukaholwe, na mwehe munabe mukaniri. Kyo kitumiri tuli mu huuna Rurema kwo amùtungaanie. ¹⁰ Kyo kinatumiri ngweti ngamùyandikira yaga maruba ku kyanya ndazi hika iyo munda imwinyu. Kwokwo, mango mbikaga yo, ndagwane íbyangatuma ngamùkayira, na mbe ngiri mu koleesa ubushobozi bwo Nahano akambeereza. Mukuba, yubwo bushobozi, nd-abuhaabirwi, mbu lyo nimùhongola. Si

mbuhaabirwi, gira ngizi mùyubaka.

Amagambo go'kusezerana

¹¹ Na buno, e beene witu, namùseezera. Baaba! Mukizi giraga umwete gwo'kukana mu kati ka Kirisito. Yaga magambo go namùyinginga mwo, mukizi gasimbaha. Munakizi yihuugiza kuguma mu kati ko'mutuula. Kwokwo, Iyo Rurema agaaba ali kuguma na niinyu, munabe mutuuziri mu mutuula, iri munakundana.

¹² Mukizi lamusania ku njira ikwaniini† mu kati ko'rukundo.‡ Abandu ba Rurema booshi, bamùlamusa.

¹³ Nahamwitu Yesu Kirisito akizi mùgashaanira mweshi! Munabe mukundiini mu kati ka Rurema! Munakizi ba ne'ngoome mu kati ko'Mutima Mweru!

† **13:12** 13.12 Mu kigiriki, kunyunyuguta. ‡ **13:12** 13.12 Yabo bandu ba keera, mu kulamusania bâli kizi nyunyugutana.

**Ibibiriya: Igambo Iya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru
Fuliiru: Ibibiriya: Igambo Iya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru (Bible)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Fuliiru

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Feb 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

871cddeb-c358-58e1-a46a-1b6006a51f3b